

Referat fra møtet i Kringkastingsrådet

Sted: Radisson Blue Hotell Norge i Bergen

Tid: Onsdag 11. juni kl. 11:00

Dagsorden

Onsdag 11. juni

11:00: Åpning, gjennomgang av dagsorden, presentasjon av nye medlemmer.
v/rådets leder Per Edgar Kokkvold.

11:15: Den siviliserte slagmarken: NRK som arena for konflikt og konfliktløsning.

Den norske historien er full av konflikter. Enten vi snakker om valgkamper, politiske eller kulturelle stridssaker. I samtlige har NRK vært den kanskje viktigste arenaen.

Er det bra? Vil det forbli slik?

Trygve Svensson (Universitetet i Bergen) gir et retorisk blick på hvordan konflikter kan både forme og utfordre den nasjonale identiteten vår.

12:00: Lunsj i spisesalen på hotell Norge.

13:00: Klagebehandling.

Kringkastingsrådet har fått inn 21 klagebrev siden forrige møte 25.april.

Til drøfting:

NRKs kronikk - og debattsted Ytring.no. To av klagene (klagebrev nr. 1 og 2) omhandler redigering av innlegg til nettstedet.

Debattredaktør Halvor Tretvoll orienterer om de redaksjonelle føringene for Ytring.no. Ytterligere en innleder blir vurdert tatt inn under dette punktet.

15:30: Kort beinstrekk.

15:45: Åpenhet, tillit, ydmykhet og tilgivelse. Norske medier sett utenfra

Universitetslektor Terje Angelshaug har 6 års erfaring som landets første leserombud i Bergens Tidende. Her fikk han nærkontakt med lesernes positive og negative tilbakemeldinger. I dag underviser han i journalistikk på Universitetet i Bergen.

16:30: Fri dressur!

19:30: Middag med NRKs ledelse i hotell Norge

Forts. neste side....

Torsdag 12. juni

08:00: Frokost på Radisson Hotell Norge

09:15: Media City Bergen, den nye medie-giganten i vest.

Etter en lang prosess har NRK besluttet at NRK Hordaland skal bli en del av den nye samlokaliserte medieklyngen Media City Bergen, sammen med bl.a. TV 2, Bergens Tidende, Bergensavisen, teknologibedriften Vizrt og deler av universitet i Bergen. Prosjektleder Lars Harald Alstadsæter orienterer.

09:45: Vi går i samlet flokk fra Hotell Norge til Scandic Ørnen hotell

10:00: Bergensmøtet 2014. NRKs store, årlige programsamling (på Ørnen)

Kringkastingrådet deltar på første del av den årlige samlingen for NRKs ledere der planene for kommende års programvirksomhet i NRK blir presentert og diskutert.

12:00: Lunsj på Scandic Ørnen hotell

13:00: Hjemreise for rådets medlemmer etter lunsj.

Til stede fra Rådet:

*Per Edgar Kokkvold
Kjersti Thorbjørnsrud
Beate Bø Nilsen
Hallvard Mo
May Helen Molvær Grimstad
Katri Somby
Elin Ørjasæter
Sigvald Oppebøen Hansen
Finn Egil Holm
Marvin Wiseth
Rune Hetland
Ingvil Smines Tybring-Gjedde
Henning Warloe
Ola By Rise*

Til stede fra NRKs ledelse:

*Thor Gjermund Eriksen
Per Arne Kalbakk
Øyvind Lund
Annika Biørnstad
Olav Nyhus*

Fra sekretariatet:

Erik Berg-Hansen (ref.)

Den siviliserte slagmarken: NRK som arena for konflikt og konfliktløsning. v/retoriker Trygve Svensson

Svensson trakk de historiske linjene tilbake til antikkens Hellas der retorikken først oppsto som en slags folkedomstol. Et langt sprang fram til vår tid der kringkastingsrådet fikk se den «elektriske», direktesendte TV-debatten fra Kings Bay-krisen i 1963 mellom Jon Lyng og Einar Gerhardsen som et første eksempel på NRK som arena for konflikter.

Deretter ble flere andre eksempler opp gjennom historien nevnt der NRK har vært landets viktigste debattstol (f.eks. Kjell Arnljot Wig og Åpen post).

Svenssons tre hovedpåstander i sitt foredrag var:

1. Konflikt er nødvendig
2. Konflikt skaper identitet
3. Det er mye å vedlikeholde på en sivilisert slagmark

Svensson hevdet at det nå lå en klam dyne over den offentlige samtalen her i landet og at det var viktig for NRK alltid å jakte på nye arenaer for konflikter og konfliktløsninger.

- Nettoffentlighet har blitt svært viktig, fortsatte Svensson som mente det ville være rart om ikke NRK var tungt til stede også på nettet, gjerne også i mer eksperimenterende former. Elin Øriasæter var en varm forsvarer av debattarenaen NRK.no/Ytring, men hvorfor skal den ligge i NRK, spurte hun. Henning Warloe sa det var viktig at NRK la til rette for debatt, men han var opptatt av balansen. Kjersti Thorbjørnsrud viste til at manglende balanse hadde vært tema i rådet flere ganger og at NRK alltid viste til at det var balanse over tid. Thor Gjermund Eriksen mente det lå i ryggmargen til NRKs journalister å søke balanse på sikt og viste ellers til at NRK ofte fikk kjeft fra «alle kanter» når kontroversielle saker ble dekket. Katri Somby fortalte om Altakampen tilbake til 80-tallet som først fikk storsamfunnets oppmerksomhet etter et smart pr-grep: Utdeling av titusener gratisaviser i samarbeid med Klassekampen. Da begynte også de store mediene i Oslo, inkludert NRK, å interessere seg for konflikten. – Hadde Lyng/Gerhardsen-konflikten funnet sted i dag, ville den ha blitt avspist med noen sekunders sending fra Stortinget etterfulgt av en lang seanse med NRKs kommentatorer, sa Thorbjørnsrud. Som et svar på dette viste Per Arne Kalbak til at NRK i stadig større utstrekning streamer debatter/aktuelle politiske hendelser mm. slik at publikum igjen kan ta del i en uredigert og ekte formidling av slike begivenheter.

Trygve Svenssons foredrag ligger vedlagt under.

Kringkastingsrådet.p
df

NRK.no/Ytring – NRKs debatt- og kronikksted.

Innledninger ved Halvor Tretvold (NRK.no) og Mina Hauge Nærland(Aftenposten)

Debattredaktør Halvor Tretvold fortalte først hvorfor NRK startet med debatt- og kronikkstedet Ytring:

1. Bidra med fordypningsinnhold på NRK.no
2. Bidra til å åpne NRK enda mer for publikum
3. Bidra til et bedre norsk internett
4. Bidra med dybde, perspektiv og særpreg.

Ytring var først en forsøksordning, nå er det blitt permanent, fortsatte Tretvold. Prøver stadig å gjøre nye debattgrep, ønsker også å være lab- og lokomotivfunksjon for hele www.nrk.no. I tillegg et generelt mål om å løfte omdømmet til nettdebattene. Innboksen fylles opp i et stadig større tempo, sa Tretvold og la til at redaksjonen selv tok initiativ og inviterte eksterne profilerte samfunnsdebattanter, bloggere mm. til å skrive innlegg. Han antydet at rundt 40 % av innleggene på Ytring var bestilte bidrag. Også kjempeviktig å ha Ytring som et tilbud for yngre brukere som i svært liten grad bruker radio og fjernsyn som sin debattarena. Ytring har i dag rundt 34 000 unike brukere daglig. Halvor Tretvolds power point vedlegges seinere.

Mina Hauge Nærland fra Aftenposten presiserte at hun snakket på egne vegne og ikke på vegne av sine eiere i Schibsted. Hun fortsatte (merket kursiv):

Papiravisenes annonseinntekter krymper raskt, samtidig er særlig Facebook og Google blitt så store aktører at de tar mye av markedet for digitale annonser. Krisen fører til innsparing og nedbemanning, samtidig som den digitale omleggingen fortsetter med full styrke.

NRK.no har på sin side utviklet et helhetlig, tekstbasert tilbud på nett og mobil som til forveksling ligner nettavisene. NRK dekker sport, nyheter, underholdning og debatt, og er et gratis tilbud til alle. NRK har rike ressurser på video og i distriktene. Dette gir en ny og mer direkte konkurransesituasjon med de kriserammede avisene, som i de fleste tilfeller nå innfører brukerbetaling.

En del har med dette som bakteppe ytret skepsis til NRK Ytring, en debattkanal som ligner avisenes kronikk- og debattsider, og ment at NRK bør begrenses for ikke å få en for ledende markedsposisjon.

Jeg er ikke enig i det siste. Jeg betrakter mest av alt NRK som bruker og lisensbetaler, og mener tilbudet som gis er nødt til å tilpasse seg yngre aldersgrupper og nye brukermønstre. Jeg mener NRK Ytring passer svært godt med NRKs samfunnsoppdrag. Ytring er en satsing jeg har lest siden starten, og jeg synes den er spennende og god, og at tekstene favner bredt.

Jeg har likevel noen innvendinger.

1. *NRK Ytring har laget nokså nøyaktig de samme formatene som avisene. Jeg synes de burde eksperimentere mer og skille seg tydeligere ut. For eksempel kunne de lagt opp til en friere debatt på deler av sidene sine, ved at brukere laster opp sine egne debattekster, eller de kunne samarbeidet med de nordiske allmennkringkasterne om å bringe inn stemmer fra flere land.*

2. *En titt på de siste drøyt 30 tekstene som er publisert, viser en klar overvekt av elitekilder og kilder som representerer organisasjoner. Det er få frie stemmer, og det er en litt kjedelig, sosialdemokratisk konsensus som preger helheten.*

Elin Øriasæter hang seg på og ba NRK vise til ett eneste eksempel på dristighet og nyskaping på Ytring. Tretvold nevnte den såkalte NAV-saken og Per Arne Kalbakk viste til Tom Kristiansens bidrag i Kongosaken. Warloe spurte om hvor sterk redaksjonell styring NRK hadde på debatten i Ytring. Tretvold svarte at ca. 40 % av debattinnleggene var bestilte

bidrag og at rundt 90 % av innlegg som havnet i redaksjonens innboks ble refusert. Ytring hadde for øvrig som mål å bringe fram nye stemmer.

Hallvard Moe sa at dette var en viktig diskusjon og spurte om hvem som egentlig skrev for Ytring. Han mente ellers at NRK.no/ytring burde være mer rundhåndet med å henvise til andre nettsted. Halvor Tretvold hadde ikke noen eksakt statistikk på bidragsyterne, men sa at de hadde en oversikt som viste hvem som snakket på egne vegne og hvem som snakket på vegne av en organisasjon/etat/næring etc.. Kjersti Thorbjørnsrud stilte spørsmål ved om det er rett å bruke NRKs egne kommentatorer på Ytring. Eksempelvis Lars Nehru Sands kommentar etter homofilivedtaket på Kirkemøtet i april.

Tretvold svarte at han foreløpig syntes at NRKs kommentatorer hadde vært en berikelse på Ytring. I tillegg ville han imøtekomme Hallvard Moes ønske om å bli mer rausere med å dele stoff med andre (konkurrerende) nettsteder.

Thor Gjermund Eriksen sa at etableringen av Ytring hadde bidratt til å løfte NRKs samfunnsoppdrag inn i en ny medievirkelighet - Yngre seere gidder ikke å se på Debatten i fjernsynet. - Vi lyktes bra med å nå yngre velgere i valgkampen i fjor ved å kombinere P3 med Ytring, sosiale medier osv., avsluttet Eriksen som sa at han gjerne ville være pådriver i spørsmålet om at Ytring i større grad burde dele eget stoff med andre norske nettsteder. Mina Hauge Nærland oppsummerte med å si at www.nrk.no/ytring i dag liknet for mye på det tradisjonelle nettavisformatet og at NRKs gratis nettilbud derfor ville utgjøre en stadig større trussel for de kommersielle nettstedene (som må basere seg på betalingsløsninger etter hvert).

Per Edgar Kokkvold avsluttet med å si at Ytring og NRKs nettsatsning generelt var en sak som Kringkastingsrådet helt sikkert ville komme tilbake til i forbindelse med Stortingsmeldingen om NRK.

Klagebehandling.

Klagebrev nr. 1 og klagebrev nr. 2 omhandlet moderering av www.NRK.no/ytring.

Mina Hauge Nærland var bedt om å uttale seg om de to klagebrevne på Ytring:

1. **Klage fra Per Olaf Lundteigen om refusert kronikk**

I denne saken vil jeg gi NRK Ytring-redaksjonen min fulle støtte. For at en debattsatsing skal bli interessant må den redigeres av redaksjonen, og redaksjonen må ha frihet til å gjøre utvelgelser. Særlig tekster fra politikere har en tendens til å være pregløse og kampanjepregede, ofte er de skrevet av rådgivere og ikke politikerne selv. Det er helt nødvendig å begrense denne typen artikler og heller jobbe for å belyse politiske tema med nye virkemidler og ved hjelp av andre stemmer.

2. **Klage fra bidragsyter som var slettet fra kommentarfeltet**

Her stusser jeg over at saken behandles av Kringkastingsrådet; den aktuelle kommentaren er publisert på ny og redaksjonen har svart klager at de har omgjort sin beslutning og gitt ham medhold. Når det er sagt synes jeg svaret til klager er lite generøst. Og den samme tendensen til lett nedlatenhet synes jeg også man kan se noen ganger når Ytring-redaksjonen svarer i kommentarfeltet. Det koster redaksjonen lite å si: «Du har rett, vi tok feil!» og være mer ydmyk for innspill og kritikk.

Ingvil Smines Tybring-Gjedde etterlyste generelt mer ydmykhet i tilsvarene fra NRKs side. Kjersti Thorbjørnsrud mente at innlegg som er kritiske mot redaksjonens prioriteringer nettopp burde slippe til. Her fikk hun full støtte fra Per Edgar Kokkvold som understreket at mediene faktisk har et spesielt ansvar på dette området.

Halvor Tretvold viste til sitt tilsvarende til Lundteigen og sa det var et mangfold av vurderinger som gjøres før man overprøver/refuserer et innlegg. - Vi må tenke på den totale «stoffmiksen» og ikke minst på våre yngre brukere når vi redigerer Ytring. Tretvold var enig med Hauge Nærland om at man bør være romslig i tilbakemeldingene, men sto på at også kommentarfeltene burde redigeres med en relativt streng hånd for å holde oppe kvaliteten.

Klagebrevene 3 og 4 omhandlet dekningen av Kirkemøtet i Dagsrevyen 16. april.

May Helen Molvær-Grimstad reagerte på at NRKs kommentator så klart tok stilling i kronikken han skrev på www.nrk.no/Ytring i etterkant. Hun synes innslaget var kritikkverdig i måten utsendingene ble stemplet på.

Kjersti Thorbjørnsrud mente at formen på reportasjen var litt «ekstrem» med kommentaren til Frank Aarebrot, sørlandsdialekten, hemmelig avstemming osv.. Det var noe karikert over det. Kirkerådet ble avspist med en setning. Finn Egil Holm: - Klagerne skyter langt over mål. Justismord bare tull. Reportasjen var ikke tendensiøs. Man må kunne tåle tøffe debatter i det offentlige rom. Og det var åpenbart interessant å vite hva delegatene stemte. Frank Aarebrot gikk for øvrig alt for langt, og det gjør han stadig oftere. Sa Holm.

Elin Ørjasæter likte reportasjen og viste til både samfunnsoppdraget, valgkampen, det aller første kirkevalget og demokratiet.- Delegatene var ikke voksne. De kan ikke bare gå å mingle rundt for seg selv, sa Ørjasæter. Per Edgar Kokkvold sa at han forsto klagerne. Dette var sterk dramaturgi, kristenfolket følte seg urettferdig angrepet. Likevel, avsluttet Kokkvold: - Dette må NRK kunne gjøre. Per Arne Kalbakk mente det var viktig at NRK problematiserte hva dette handlet om, nemlig at mange valgte utsendinger ikke ville flagge hvilket syn de hadde i en svært omdiskutert og kontroversiell sak.

May Helen Molvær-Grimstad mente det var galt av NRK å gå på enkeltpersoner. -De må heller kritisere regelverket som gir mulighet for hemmelig avstemming. - Dessuten, NRK tar klart stilling og det er ikke tillitvekkende, sa Molvær Grimstad.

Klagebrevene nr. 5, 6 og 7: Tatt til orientering.

Klagebrev 8 (Ole Paus-innslaget). Flere rådsmedlemmer mente NRK burde ha oppgitt at Ole Paus reiste til Irak på oppdrag av Flyktningshjelpen. Dette var en ren PR for Flyktningshjelpen, sa flere. Finn Egil Holm: - Innslaget var godt planlagt og dette var et partsinnlegg i en pågående politisk debatt. Det bør komme kritikk fra rådet for denne reportasjen. Ubalansert og uten et eneste kritisk spørsmål, sa han. Per Arne Kalbakk viste til at Ole Paus ikke var hvem som helst med mer enn 40 år som sentral samfunnskritiker. Men det burde ha kommet tydeligere fram at Flyktningshjelpen hadde finansiert turen og bidradd med bilder, sa Kalbakk. Thor Gjermund Eriksen var enig i at samarbeidet med Flyktningshjelpen burde vært nevnt, men mente likevel at reportasjen ellers var grei. Syria-konflikten er dekket grundigere av NRK enn alle andre konflikter det siste året. Han fortalte også at NRK en gang i blant ga sendetid til andre frivillige organisasjoner og viste til bl.a. til konserten som NRK var med på å arrangere etter flommen på Filippinene i fjor.

Elin Ørjasæter: NRK har sagt ja takk til Flyktningshjelpens smørjete video. Det er det denne saken handler om. Ingvil Smines Tybring-Gjedde mente også at NRK hadde gått for langt. – Dette er en pågående debatt og mange vil føle seg som dårlige mennesker dersom de er i mot økt flyktningsmottak fra Syria, sa hun. Finn Egil Holm: -Selvsagt bør NRK lage reportasjer

om flyktningetragedien i Syria, men denne er kjøpt og betalt. Flere andre medlemmer mente også at samarbeidet med Flyktninghjelpen burde ha kommet fram.

Elin Øriasæter la fram et forslag til uttalelse (som medlemmene fikk seg forelagt i justert form etter møtet). Følgende forslag fikk enstemmig oppslutning av rådets medlemmer:

Lørdag 22. april sendte Dagsrevyen et innslag om Ole Paus som ønsket å hjelpe syriske flyktninger. Seerne ble presentert for en blanding av reportasje og musikkvideo. Reportasjeelementene var et intervju med Paus i Norge, der han fremholdt at Norge burde ta i mot flere flyktninger fra Syria. Musikkelementet var en sang av Paus. Parallelt ble det vist stillbilder og filmklipp fra flyktningeleiren, først og fremst av barn, med og uten Paus i bildet. Musikkvideo-delen i innslaget var produsert av Flyktninghjelpen. Det kom ikke tydelig fram. Innslagene fra leiren brøt også nyhetsreportasjesjangeren ved å ha en form som lignet en musikkvideo, der sterkt emosjonelt ladede elementer(bilder/musikk) fikk stå mye alene uten faktainformasjon.

Kringkastingsrådet mener det er problematisk at Flyktninghjelpens rolle som avsender av budskapet ikke ble gjort tydelig nok.

Samtidig peker rådet på at musikkvideo-grepet gjorde reportasjen til noe mange vil oppfatte som et emosjonelt drevet partsinnlegg, som lett går på bekostning av journalistikken.

Klagebrev nr. 10 (for mange negative nyheter i Dagsnytt. Blir tema på neste møte),

Klagebrev nr. 11 (Northug-reportasje. NRK tok delvis selvkritikk),

Klagebrev 12. (Hells Angels hos Ole Torp) Elin Øriasæter: - Ukritisk intervju, Ole Torp logret iherdig. Dette er tungt kriminelle folk, flere burde ha reagert, sa hun. Sigvald Oppebøen Hansen mente det ble stilt kritiske spørsmål. Per Edgar Kokkvold sa at rådet beveget seg inn på detaljerte redaksjonelle avgjørelser her. Per Arne Kalbakk sa det var krevende å dekke Hells Angels, men at flere kritiske spørsmål faktisk ble stilt.

Klagebrev 13 (for detaljert om voldtekt, NRK tok delvis selvkritikk). May-Helen Molvær Grimstad mente fortsatt at NRK hadde noe å lære og viste til et nytt innslag i Dagsnytt fra siste uke med nye detaljerte skildringer av vold. Ola Bye Rise støttet ikke klageren og sa at ikke alle kan skjermes i en nyhetsreportasje, noen detaljer må med.

Klagebrev 14 og 15 (reportasjen om subsidiefritt jordbruk i New Zealand og dekingen av jordbruksoppgjøret generelt): Henning Warloe: - Dette er en klage på millimeternivå. NRK har dekket den konfliktfylte saken på en god måte. Bøndene har lite å klage over.

Per Edgar Kokkvold sa likevel at New Zealand-reportasjen var uheldig fordi den ble tatt for å være en faktaframstilling få eller ingen i Norge hadde kunnskap nok til å kunne etterprøve.

Elin Øriasæter: - Det må være rom for partsinnlegg som dette. Men hun savnet likevel faktainformasjon om bruksstørrelse, klima, lammetap osv.. Kjersti Thorbjørnsrud mente at introen var for bastant der det bl.a. ble påstått at det var ingen reell forskjell mellom NZ og Norge.

Marvin Wiseth: - Dette var en bra reportasje. Forskjellene mellom organisering av landbruk i NZ og Norge er kjempestor, men det er fordi bøndene vil ha det slik. Det må være tillatt å lage en annerledes reportasje uten full balanse hver gang. Finn Egil Holm sa at alle

hadde forventet bråk rundt landbruksoppgjøret i år. - Likevel, sa Holm, masse ros til NRK for en samlet god dekning av jordbruksoppgjøret. Ikke minst var det bra at reporterne har vært ute på gårdene og snakket med den jevne bonde. May Helen Molvær Grimstad savnet en stemme fra Norge i NZ- reportasjen. Kjersti Thorbjørnsrud: - Jeg registrerer at Kringkastingsrådet ofte er delt og at delingen følger politiske skillelinjer. NRK argumenterer som vanlig med «balanse over tid». Denne type høyprofilerte reportasjer i beste sendetid i Dagsrevyen bør ha motstemmer.

Rune Hetland: - Mange sentrale faktorer er ikke nevnt i reportasjen: Miljø, dyrevelferd, kulturlandskap, økonomi, eierskap(utenlandske storkonsern) osv.. Det er en svakhet. Hetland viste også til at nye seervaner med mange TV-kanaler gjorde det mer problematisk for NRK å argumentere med «balanse på sikt». Folk ser ikke bare på NRK lenger, derfor er muligheten stor for at de heller ikke får med seg «motstemmene» som eventuelt kommer i andre programmer. - Dette bør bli et eget tema i rådet, sa Hetland. Ingvil Smines Tybring-Gjedde syntes NRK skulle ha all ære av sin dekning av jordbruksoppgjøret.

Ola By Rise: Dette var en såkalt «hyggelig» reportasje, likevel skriker den etter mer grundighet, andre stemmer. Tilsvar i Kveldsnytt blir ikke helt det samme. Per Arne Kalbakk: Intensjonen var planlagt. Vi ville vise et land som har løst dette på en annen måte enn oss. Formuleringene i intro burde vært annerledes. Nrk.no/Ytring og Kveldsnytt hadde oppfølginger der motstemmer slapp til. Skal vi skape debatt må vi bringe inn nye perspektiver. En dokumentar hadde vært et bedre format, men dette var et debattinnlegg. Husk også at det var selve lederen i Bondelaget i NZ som uttalte seg og ikke hvem som helst. Og det kom tross alt fram mye fakta, som f.eks. antall sauer, bruksnedleggelse osv...

Per Edgar Kokkvold oppsummerte: Dette har vært en interessant diskusjon. Vi fatter ingen egen uttalelse, men regner med at NRKs ledelse har registrert de kritiske merknadene.

Klagebrev nr 16 (Atle Antonsen om jødeparagrafen). Flere medlemmer sa at det var selve jødeparagrafen ble harselert med i innslaget, ikke jødene.

Klagebrevne 17, 18, 19, 20, 21 og 22: Ble alle registrert som meningsytringer og tatt til orientering.

Åpenhet, tillit, ydmykelse. Norske medier sett utenfra.

v/Terje Angelshaug.

Terje Angelshaug, som i dag underviser på Universitetet i Bergen, var invitert for å snakke om sine erfaringer som landets første leserombud i Bergens Tidende.

Vedlagt ligger hans power point-foredrag.

Åpenhet,
ansvarlighet.pptx

Torsdag 19.juni 2014

Erik BH (ref)